

T.a.v. de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Geachte heer Rijkaart,

Nu de verkiezingsperiode achter ons ligt en de formatie haar beslag krijgt, neem ik de vrijheid u kort en feitelijk te informeren over de herindelingsprocedure tussen Wijdmeren en Hilversum. Gezien uw volle agenda beperk ik mij tot de hoofdlijnen.

Samenvatting

De gemeente Wijdmeren heeft zich de afgelopen tien jaar meermalen en aantoonbaar uitgesproken tegen een herindeling. Dit blijkt onder meer uit een grootschalige handtekeningenactie (2016), een online petitie (2020) en vooral uit de verkiezingsuitslag van 2022, waarbij 90% van de zetels ging naar partijen die zich tegen een fusie uitspraken.

Desondanks heeft het college—zonder voorafgaande consultatie—gekozen voor een ARHI-procedure. De aangevoerde argumenten (financiën en bestuurskracht) zijn inmiddels feitelijk achterhaald of van tijdelijke aard. Regionale samenwerking functioneert reeds uitstekend en de combinatie van stedelijke en dorpse belangen is ruimtelijk en bestuurlijk weinig logisch.

Mijn verzoek is daarom: gelieve, vóórdat een besluit wordt genomen, een representatieve draagvlakmeting te verplichten om de legitimiteit van deze procedure te waarborgen.

Achtergrond: tien jaar aantoonbaar gebrek aan draagvlak

2016 — Handtekeningenactie

- Circa 7.736 handtekeningen (±80% van de stemgerechtigden) tegen een fusie.
 - Overhandigd aan gemeente Wijdmeren en provincie Noord-Holland.
- Dit omvangrijke en arbeidsintensieve resultaat geldt als een ondubbelzinnig signaal.

2020 — Online petitie

- Circa 1.800 ondertekeningen, wederom tegen een fusie.

2022 — Gemeenteraadsverkiezingen

- Fusie was een hoofdthema.
- 90% van de zetels ging naar partijen die zich (fel) tegen de herindeling uitspraken.
- De Lokale Partij behaalde 43% van de stemmen mede op basis van de belofte van zelfstandigheid.

2025 — Nieuwe politieke beweging

Toen opnieuw bleek dat zonder draagvlakmeting werd toegewerkt naar fusie, heb ik met oud-bestuurders, professionals en betrokken inwoners een nieuwe partij opgericht. In gesprekken op markten en in dorpscentra bleek de visie van inwoners onveranderd: een duidelijke meerderheid wil verkiezingen of een betrouwbare draagvlakmeting. Ruim tweederde van de aangesproken inwoners sprak zich tegen fusie uit.

ARHI-criteria: lokale initiatief en draagvlak ontbreken aantoonbaar

De ARHI-toets ziet op lokaal initiatief, draagvlak, bestuurskracht en financiële noodzaak.

- Lokaal initiatief ontbreekt volledig.
- Draagvlak is stelselmatig afwezig en het tegendeel is herhaaldelijk bewezen.
- Bestuurskrachtelijke en financiële argumenten zijn onvoldoende onderbouwd of inmiddels achterhaald.

Dat het college, inclusief eerdere tegenstanders, van positie is veranderd, maakt de procedure ogenschijnlijk breed gedragen maar verhult dat inwoners exact het tegenovergestelde hebben aangegeven in acties en bij verkiezingen.

De wijze waarop de procedure tot stand is gekomen heeft bovendien geleid tot verdere erosie van vertrouwen tussen inwoners en bestuur.

Financiële situatie: geen structurele noodzaak

De financiële situatie blijkt, na nadere analyse, gezond:

- ± € 12 miljoen op de balans
- Structureel overschot van circa € 500.000
- Ruimte om de OZB weer te verlagen
- Verscherpt toezicht was vooral preventief van aard

Het eerdere beeld van ernstige financiële nood is niet bevestigd en werd mede veroorzaakt door administratieve keuzes en aanvankelijk te voorzichtig geformuleerde risico-inschattingen. De huidige cijfers laten geen noodzaak voor herindeling zien.

Bestuurskracht

Bestuurlijke verbeterpunten worden erkend, maar vormen in de praktijk geen grond voor opheffing van een gemeente, tenzij sprake is van uitzonderlijke situaties.

Wijdemeren is een middelgrote gemeente (plaats 107 qua omvang) met een betrokken, hoogopgeleide bevolking.

Daarnaast vinden al verbeteringen plaats:

- nieuwe ambtenaren,
- ambtelijke samenwerking met Hilversum,
- nieuwe partijen die bestuurlijke kwaliteit versterken.

Het bestuurlijk tekort is daarmee geen valide fusieargument binnen de ARHI-systematiek.

Waarom een herindeling onwenselijk is

1. Resultaten van herindelingen zijn wisselend

Sinds 2018 is het rijksbeleid verschoven naar “samenwerking waar het kan”.

Wijdemeren en de regio Gooi zijn daarvan het toonbeeld: samenwerking functioneert goed en is al grensoverstijgend.

2. Draagvlak ontbreekt

Zoals uw voorganger Ollongren stelde:

“Het initiatief moet van onderaf komen.”

Dit is hier onmiskenbaar niet het geval. De besluitvorming verliep achter gesloten deuren; inspraak was beperkt; een referendum of burgerinitiatief werd niet gefaciliteerd.

3. Gebrek aan interne samenhang

Hilversum is een stedelijke gemeente met bijna 100.000 inwoners;

Wijdemeren is een dorpenstelsel met 1.500 tot 9.500 inwoners.

Deze structurele verschillen vergroten de kans op botsende beleidsprioriteiten.

4. Verstoring van regionale samenwerking

Een nieuwe fusiegemeente van circa 125.000 inwoners zou de regionale balans verstoren door de introductie van één dominante partij. De bestaande samenwerking werkt juist goed.

Verzoek

Wij verzoeken u dringend en met vertrouwen in uw onafhankelijke oordeel om de gemeente te verplichten eerst een representatieve draagvlakmeting onder inwoners uit te voeren—gelijkwaardig aan de handtekeningenactie van 2016 en in lijn met de verkiezingsuitkomsten van 2022—vóórdat een herindelingsbesluit tot stand kan komen. Dit bevordert transparantie en herstelt legitimiteit, zowel richting u als richting de inwoners.

Hopelijk kunnen de BBB, u als minister, en wij als betrokken inwoners gezamenlijk bijdragen aan herstel van vertrouwen in de politiek. Een stevig maatschappelijk fundament werkt als een dijk tegen wantrouwen en achterdocht.

Ik dank u hartelijk voor uw tijd en ben graag bereid mijn zorgen mondeling toe te lichten.

Vriendelijke groet

D [REDACTED] V [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Geachte [REDACTED] V[REDACTED],

Hartelijk dank voor uw e-mail van 17 november jl. gericht aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Frank Rijkaart. Uw brief is ter behandeling overgedragen aan het Team Maatschappelijke Correspondentie van de directie Democratie en Bestuur (D&B) en de directie Bestuur, Financiën & Regio's.

In uw e-mail bespreekt u meerdere zaken met betrekking tot de gemeentelijke herindeling van de gemeenten Hilversum en Wijdmeren. Volgens u hebben de bewoners van de gemeente Wijdmeren zich meermaals uitgesproken tegen een herindeling en is het college van de gemeente ongeacht de tegenspraak een Arhi-procedure gestart. U verzoekt de minister om een representatieve draagvlakmeting in te stellen.

Het uitgangspunt van het kabinet is dat herindelingen van onderop tot stand komen. Dat betekent dat gemeenten zelf besluiten om al dan niet over te gaan tot (het verkennen van) een herindeling. Iedere gemeentelijke herindeling is uniek. Per geval is er een afweging nodig op basis van de lokale en regionale omstandigheden, ontwikkelingen en context. Bij een gemeentelijke herindeling is het de verantwoordelijkheid van gemeentebesturen om vast te stellen of er maatschappelijk draagvlak is voor herindeling en hierin te investeren. In het herindelingsontwerp- en advies dient hier aandacht te worden besteed, mede door het bijvoegen van een logboek van de ondernomen activiteiten om het draagvlak in de gemeenten te peilen en te bevorderen. De minister van BZK beoordeelt het herindelingsadvies aan de hand van het [Beleidskader gemeentelijke herindelingen 2018](#).

De ministerraad heeft ermee ingestemd om het wetsvoorstel herindeling gemeente Hilversum en Wijdmeren in te dienen bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

We vertrouwen erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Team Maatschappelijke Correspondentie

Directie Democratie & Bestuur/Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Directoraat-generaal Openbaar bestuur en democratische rechtsstaat

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: maandag 24 november 2025 20:46

Aan: Postbus minBZK [REDACTED]

Onderwerp:

Geachte minister Rijklaar,

Hierbij wend ik mij rechtstreeks tot u, naar aanleiding van mijn eerdere brief van 17 november 2025 inzake de gemeentelijke herindeling van Hilversum en Wijdmeren, en de daaropvolgende reactie van uw Team Maatschappelijke Correspondentie. Ter volledigheid voeg ik mijn originele brief bij.

Feiten en zorgen

1. De inwoners van Wijdmeren hebben zich herhaaldelijk en duidelijk uitgesproken tegen een herindeling.
2. Het college van Wijdmeren heeft desondanks een ARHI-procedure opgestart zonder een representatieve meting van maatschappelijk draagvlak.
3. Volgens het Beleidskader gemeentelijke herindelingen 2018 en de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dienen bestuursorganen besluiten te nemen op basis van zorgvuldige voorbereiding, onder meer door voldoende betrokkenheid van belanghebbenden (artikelen 3:2, 3:4 Awb).

Juridische onderbouwing

- Schending van democratische legitimiteit: Het starten van een ARHI-procedure terwijl een meerderheid van de inwoners zich uitdrukkelijk tegen herindeling heeft uitgesproken, vormt een aantasting van het democratisch beginsel dat besluiten van lokaal bestuur gedragen moeten worden door de gemeenschap die zij raken. (Zie ook artikel 1 Gemeentewet: "De gemeente wordt bestuurd door de gemeenteraad en het college, in overeenstemming met de belangen van de bevolking.")
- Zorgvuldigheidsvereiste: Het Beleidskader gemeentelijke herindelingen 2018 stelt expliciet dat herindelingsadviezen de mate van maatschappelijk draagvlak moeten documenteren en onderbouwen met logboeken van activiteiten. Het niet uitvoeren van een representatieve draagvlakmeting kan worden gezien als een schending van het beginsel van behoorlijk bestuur (Awb art. 3:2).
- Ministeriële verantwoordelijkheid: Hoewel gemeenten een zekere autonomie hebben, heeft de minister van BZK een toetsende rol bij het beoordelen van herindelingsadviezen. Indien de democratische legitimiteit van een gemeentelijk besluit onvoldoende is, kan dit aanleiding zijn voor ministeriële interventie.

Verzoek

Ik verzoek u nadrukkelijk:

1. Mijn signaal formeel in behandeling te nemen bij u als verantwoordelijke minister;
2. Te beoordelen of het besluit van het college van Wijdemeren voldoet aan de wettelijke en beleidsmatige vereisten voor democratische legitimiteit en draagvlakmeting;
3. Zonodig maatregelen te treffen om te waarborgen dat de inwoners op een transparante en representatieve wijze betrokken worden bij een eventuele herindeling.

Bijgevoegd treft u:

- Mijn originele brief d.d. 17 november 2025
- De correspondentie van Team Maatschappelijke Correspondentie

Ik vertrouw erop dat u mijn bezorgdheid serieus neemt en dat dit signaal direct door u als minister wordt behandeld.

Met hoogachting,

D. [redacted] V. [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Bijlagen: 1) Originele brief 17 november 2025; 2) Correspondentie Team Maatschappelijke Correspondentie

Van: D [REDACTED]
Aan: [Postbus MC DenB](#)
Onderwerp: Re: Reactie op uw e-mail van 17 november jl. inzake herindeling Hilversum en Wijdemeren
Datum: donderdag 27 november 2025 19:13:19

Geachte heer/mevrouw,

Laat ik bijzonder duidelijk en onomwonden zijn: ik heb het hier niet over een bingoclub, maar over een gemeentebestuur dat handelt in strijd met fundamentele democratische beginselen.

Op grond van artikel 1:2 Awb heeft de burger het recht op correcte en volledige informatie bij besluiten die hem rechtstreeks raken.

Eveneens heeft het gemeentebestuur op grond van artikel 169 en 180 Gemeentewet een informatieplicht richting de raad en, via correcte verslaglegging en bestuurlijke zorgvuldigheid, richting hogere bestuursorganen.

U schendt deze plicht door cruciale informatie doelbewust niet aan de minister voor te leggen.

Het gevolg is dat het ministerie en uiteindelijk ook de Tweede Kamer onvolledig en feitelijk onjuist geïnformeerd worden over het draagvlak, de proportionaliteit en het democratisch gehalte van de voorgestelde herindeling. Dit is strijdig met de beginselen van behoorlijk bestuur (art. 3:2, 3:4 Awb).

Zelfs de Koning zal deze wet ondertekenen zonder dat hij weet dat de bevolking alles heeft gedaan wat binnen haar democratische mogelijkheden ligt, maar desondanks wordt geconfronteerd met een gemeenteraad die, tegen de wil van meer dan 90% van de inwoners, besluit de gemeente feitelijk weg te geven aan de buurgemeente.

Een dergelijk besluit raakt aan het vertrouwensbeginsel, het draagvlakvereiste bij herindeling en het kernbeginsel van decentralisatie en lokale autonomie zoals vastgelegd in de Gemeentewet.

Deze stap van college en raad, bewust genomen *tegen de belangen van vrijwel de gehele bevolking in*, is een bestuurlijke mokerslag die de democratie niet langer kan dragen. Het vertrouwen in de overheid is historisch laag, en uw handelwijze vergroot deze kloof op onverantwoorde wijze.

Ik eis dat u deze brief per direct doorstuurt naar de minister van Binnenlandse Zaken, conform uw verplichting tot zorgvuldige en volledige informatieverstrekking. Het is noodzakelijk dat de minister kennis kan nemen van deze ernstige feitelijke, bestuurlijke en democratische tekortkomingen.

Er van uit gaande u voldoende te hebben geïnformeerd,

Groetend

D [redacted] V [redacted]

Op ma 24 nov 2025 om 14:30 schreef Postbus MC DenB <[redacted]@minbzk.nl>:

Geachte [redacted] V [redacted],

Hartelijk dank voor uw e-mail van 17 november jl. gericht aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), Frank Rijkaart. Uw brief is ter behandeling overgedragen aan het Team Maatschappelijke Correspondentie van de directie Democratie en Bestuur (D&B) en de directie Bestuur, Financiën & Regio's.

In uw e-mail bespreekt u meerdere zaken met betrekking tot de gemeentelijke herindeling van de gemeenten Hilversum en Wijdmeren. Volgens u hebben de bewoners van de gemeente Wijdmeren zich meermaals uitgesproken tegen een herindeling en is het college van de gemeente ongeacht de tegenspraak een Arhi-procedure gestart. U verzoekt de minister om een representatieve draagvlakmeting in te stellen.

Het uitgangspunt van het kabinet is dat herindelingen van onderop tot stand komen. Dat betekent dat gemeenten zelf besluiten om al dan niet over te gaan tot (het verkennen van) een herindeling. Iedere gemeentelijke herindeling is uniek. Per geval is er een afweging nodig op basis van de lokale en regionale omstandigheden, ontwikkelingen en context. Bij een gemeentelijke herindeling is het de verantwoordelijkheid van gemeentebesturen om vast te stellen of er maatschappelijk draagvlak is voor herindeling en hierin te investeren. In het herindelingsontwerp- en advies dient hier aandacht te worden besteed, mede door het bijvoegen van een logboek van de ondernomen activiteiten om het draagvlak in de gemeenten te peilen en te bevorderen. De minister van BZK beoordeelt het herindelingsadvies aan de hand van het [Beleidskader gemeentelijke herindelingen 2018](#).

De ministerraad heeft ermee ingestemd om het wetsvoorstel herindeling gemeente Hilversum en Wijdmeren in te dienen bij de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

We vertrouwen erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Team Maatschappelijke Correspondentie

Directie Democratie & Bestuur/Directie Bestuur, Financiën en Regio's

Directoraat-generaal Openbaar bestuur en democratische rechtsstaat

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

■■■■■ D. ■■■■ V ■■■■
■■■■■
■■■■■

**DG Openbaar Bestuur &
Democratische Rechtsstaat**
Bestuur, Financiën, Regio's

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon

■■■■■
■■■■■

Datum 16 december 2025
Betreft Reactie op uw berichten inzake herindeling Hilversum en
Wijdmeren van 24 november jl. en 27 november jl.

Onze referentie
2025-0000703346

Geachte ■■■■ V ■■■■,

Dank voor uw e-mails van 24 november jl. en 27 november jl. Deze zijn door mij,
via het Team Maatschappelijke Correspondentie, in goede orde ontvangen.

In uw berichten geeft u aan twijfels te hebben bij het maatschappelijk draagvlak en
de democratische legitimiteit van de voorgenomen herindeling van de gemeenten
Hilversum en Wijdmeren.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) beoordeelt het
door gemeenten opgestelde herindelingsadvies aan de hand van een aantal criteria,
die te vinden zijn in het Beleidskader gemeentelijke herindelingen¹. Draagvlak,
waaronder ook specifiek maatschappelijke draagvlak, is een van de criteria waar
naar wordt gekeken.

De minister van BZK steunt bij zijn afweging over het voorstel om een herindeling
voor te bereiden mede op het oordeel van beide gemeenteraden, waarbij ook lokaal
draagvlak een belangrijk element is. Het is aan de gekozen
volksvertegenwoordigers op lokaal niveau om daar een zorgvuldige brede afweging
in te maken. Het is aan de minister om vast te stellen of die zorgvuldigheid in het
proces aanwezig is geweest.

Na een zorgvuldig proces van afweging en beoordeling, op basis van de daartoe
geldende kaders, heeft de minister van BZK in de zomer van dit jaar besloten het
herindelingsadvies om te zetten in een wetsvoorstel. Op 21 november jl. heeft de
ministerraad ingestemd met indiening van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer
der Staten-Generaal, waaruit kan worden geconcludeerd dat de ministerraad,
evenals de Raad van State, van mening is dat er aan de wettelijke en beleidsmatige
vereisten is voldaan. Het herindelingswetsvoorstel is op 4 december jl. door de
Koning ingediend bij de Tweede Kamer. In de loop van 2026 zal het wetsvoorstel
door de Kamers worden behandeld. Het is aan de Tweede Kamer om tot een oordeel
over het wetsvoorstel te komen. Na een aanvaarding van het wetsvoorstel door de
Tweede Kamer wordt de behandeling vervolgd in de Eerste Kamer.

¹ Kamerstukken II 2018/19, 28 750, nr. 75.

**DG Openbaar Bestuur &
Democratische Rechtsstaat**
Bestuur, Financiën, Regio's

Datum
16 december 2025

Onze referentie
2025-0000703346

Ik vertrouw erop u zo voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Plv. directeur Bestuur, Financiën en Regio's